

CEPV2001

K

1 Když Izák zestárl, jeho oči vyhasly, takže neviděl. I zavolal svého staršího syna Ezaua a řekl mu: „Můj synu!“ On mu odpověděl: „Tu jsem.“ ([: Gn 48:10 1S 3:2 1S 4:15])
 2 Izák řekl: „Hle, jsem už starý a neznám den své smrti.
 3 Vezmi si nyní zbraně, toulec a luk, vyjdi na pole a něco pro mě ulov. ([: Gn 25:27n])
 4 Připrav mi oblíbenou pochoutku a přines mi ji, ať se najím, abych ti mohl požehnat, dříve než umřu.“ ([: Gn 48:9 Gn 49:28 Dt 33:1])
 5 Když Izák mluvil se svým synem Ezauem, Rebeka naslouchala. Sotva Ezau odešel na pole, aby něco ulovil a přinesl úlovek,
 6 poradila Rebeka svému synu Jákobovi: „Hle, slyšela jsem rozmluvu tvého otce s tvým bratrem Ezauem; řekl mi:
 7 ‚Přines mi úlovek a připrav mi pochoutku, ať se najím, abych ti před smrtí požehnal před Hospodinem.‘
 8 A proto, můj synu, poslechni mě ve všem, co ti přikážu.
 9 Dojdi ke stádu a dones mi z něho dvě pěkná kůzlata. Připravím z nich tvému otci oblíbenou pochoutku
 10 a ty mu ji doneseš; on se nají a před smrtí ti požehná.“
 11 Jákob však své matce Rebece odpověděl: „Můj bratr Ezau je přece chlupatý, a já jsem holý. ([: Gn 25:25])
 12 Co když si otec na mě sáhne? Bude mě mít za podvodníka a místo požehnaní na sebe uvedu zlořečení.“ ([: Dt 27:16])
 13 Matka mu řekla: „Takové zlořečení ať padne na mne, můj synu. Jen mě poslechni, jdi a dones mi kůzlata.“
 14 Šel tedy pro ně a přinesl je matce; ona pak připravila otcovu oblíbenou pochoutku.
 15 Potom Rebeka vzala šaty svého staršího syna Ezaua, ty nejlepší, které měla doma u sebe, a oblékla svého mladšího syna Jákoba.
 16 Jeho ruce i hladký krk ovinula kůzlečímí kožkami.
 17 Nakonec dala svému synu Jákobovi do rukou připravenou pochoutku a chléb.

1 Když se pak sstaral Izák, a pošly byly oči jeho, tak že neviděl, povolal Ezau syna svého staršího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto odpověděl: Aj, ted' jsem.
 2 I dí: Aj, já jsem se již sstaral, a nevím dne smrti své.
 3 Protož nyní vezmi medle nástroje své, toul svůj a lučiště své, a vyjda do pole, ulov mi zvěřinu.
 4 A přístroj mi krmi chutnou, jakž já rád jídám, a přines mi, a budu jísti, atby požehnala duše má, prvé než umru.
 5 (Slyšela pak Rebeka, když mluvil Izák s Ezau synem svým.) I odšel Ezau na pole, aby ulovil zvěřinu a přinesl.
 6 Tedy řekla Rebeka Jákobovi synu svému takto: Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezau bratru tvému, a pravil:
 7 Přines mi něco z lovu, a přístroj mi krmě chutné, abych jedl, a požehnámť před Hospodinem, prvé než umru.
 8 Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého v tom, což já přikazuji tobě.
 9 Jdi medle k stádu, a odtud mi vezmi dva kozelce výborné, abych přístrojila z nich krmě chutné otci tvému, jakž on rád jídá.
 10 A přineseš otci svému, a on jísti bude, na to, aby požehnal tobě, prvé než umře.
 11 I řekl Jákob Rebece matce své: Víš, že Ezau bratr můj jest člověk chlupatý, a já jsem člověk hladký.
 12 Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u něho za podvodného; a tak uvedu na sebe zlořečenství, a ne požehnaní.
 13 Jemužto odpověděla matka: Necht' jest na mne zlořečenství tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi.
 14 Tedy odšed, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, jakž otec jeho rád jídal.
 15 A vzala Rebeka nejlepší šaty Ezausyna svého staršího, kteréž měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího.
 16 A kožkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díl hladký hrdla jeho.
 17 I dala chléb a krmě chutné, kteréž připravila, v ruce Jákoba syna svého.

- Izák cítí, že může kdykoliv opustit tento svět a proto si povolává Ezaua, aby mu požehnal. Posílá ho na lov, aby mu připravil jeho oblíbenou pochoutku. V této chvíli se režie ujímá Rebeka, která vyslechla rozhovor otce se synem. Cítí příležitost, jak prosadit svého oblíbenějšího syna Jákoba. Celý svůj plán postaví na Izákově slepotě a Jákob mi tak trochu připadá jako loutka, která se nechá vodit, jak se loutkáři zalíbí. Zde se opět setkáváme s případem, kdy matka jedná za své dítě a dopouští se věcí, které by v normální situaci neudělala. (podobně jako tomu bylo u Sáro – Gn 21)
- Pravda, Jákob lehce oponoval. Snad mu to nebylo příliš milé. Uvědomoval si, že podvádí svého otce, ale zdá se, že jeho vztah k matce byl vřelejší než k otci, který naopak měl pravděpodobně raději Ezaua.
- Rebeka reagovala velice pružně a pohotově na vzniklou situaci a snažila se z ní vytěžit maximum. Jak se praví – štěstí přeje odvážným – v tomto případě to platilo do písmene.
- Napadla mě ještě jedna myšlenka ohledně Jákoba a jeho praktik – stejně jako u Ezaua, tak i nyní sehrálo roli jídlo

18 I vešel k svému otci a řekl: „Můj otče!“ On odpověděl: „Tu jsem. Který jsi ty, můj synu?“
 19 Jákob řekl otci: „Já jsem Ezau, tvůj prvorozený. Učinil jsem, co jsi mi uložil. Nuže, posad' se prosím a pojez z mého úlovku, abys mi mohl požehnat.“
 20 Izák však synovi řekl: „Jak to, žes to tak rychle našel, můj synu?“ Odpověděl: „To mi dopřál Hospodin, tvůj Bůh.“
 21 Izák řekl Jákobovi: „Přístup, synu, sáhnu si na tebe, jsi-li můj syn Ezau nebo ne.“

18 A on přišed k otci svému, řekl: Otče můj! Kterýžto odpověděl: Aj, ted' jsem. Kdož jsi ty, synu můj?
 19 I dí Jákob otci svému: Já jsem Ezau, prvorozený tvůj. Učinil jsem, jakž jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá.
 20 Tedy řekl Izák synu svému: Což to? Brzys to nalezl, synu můj. A on dí: Nebo Hospodin Bůh tvůj způsobil to, aby mi se pojednou nahodilo.
 21 I řekl Izák Jákobovi: Přistupiž, ať omakám tě, synu můj, ty-

22 Jákob tedy přistoupil k svému otci Izákovi, on na něho sáhl a řekl: „Hlas je to Jákobův, ale ruce jsou Ezauovy.“

23 Nepoznal ho, protože jeho ruce byly chlupaté jako ruce jeho bratra Ezaua. A požehnal mu. ([: [Žd 11:20](#)])

24 Řekl: „Ty jsi tedy můj syn Ezau.“ On odpověděl: „Jsem.“

25 Pak řekl: „Předlož mi, ať pojím z úlovku svého syna, abych ti mohl požehnat.“ I předložil mu a on jedl. Přinesl mu i víno a on pil.

26 Nato jeho otec Izák řekl: „Přístup prosím a polib mě, můj synu!“

27 Přistoupil tedy a políbil ho. Když Izák ucítil vůni jeho šatu, požehnal mu slovy: „Hle, vůně mého syna jako vůně pole, jemuž žehná Hospodin. ([: [Pís 4:11](#)])

28 Dej ti Bůh z rosy nebes a ze žírnosti země, i hojnost obilí a moštu. ([: [Dt 33:13](#) [Dt 33:28](#) [Iz 45:8](#) [Oz 14:6](#) [Za 8:12](#) [Ž 133:3](#); [Dt 8:7](#)-[Dt 8:9](#) [Jl 2:19](#)])

29 Ať ti slouží lidská pokolení, ať se ti klanějí národy. Budeš panovat nad svými bratry a synové tvé matky se ti budou klanět. Kdo prokleje tebe, bude proklet, kdo žehnat bude tobě, sám bude požehnan.“ ([: [Gn 25:23](#) [Gn 49:8](#) [1Kr 5:1](#) [Fp 2:9](#)-[Fp 2:11](#); [Gn 12:3](#) [Nu 24:9](#)])

li jsi syn můj Ezau, či nejsi.

22 Tedy přistoupil Jákob k Izákovi otci svému; a on omakal ho, i řekl: Hlas jest hlas Jákobův, ale ruce tyto ruce Ezau.

23 A nepoznal ho; nebo byly ruce jeho, jako ruce Ezau bratra jeho, chlupaté. I požehnal mu.

24 A řekl: Ty-liž jsi pak syn můj Ezau? Odpověděl: Já.

25 I řekl: Podejž mi, ať jím z lovu syna svého, aby tobě požehнала duše má. Tedy podal mu, a on jedl. Přinesl mu také vína, a on pil.

26 I řekl jemu Izák otec jeho: Přístupiz nyní, a polib mne, synu můj.

27 I přistoupil a políbil ho. A jakž ucítil Izák vůni roucha jeho, požehnal mu, řka: Pohled, vůně syna mého jest jako vůně pole, jemuž požehnal Hospodin.

28 Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, i hojnost obilí a vína.

29 Nechažť slouží tobě lidé, a sklánějí se před tebou národové. Budiž pánem bratří svých, a ať se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdož by zlořečili tobě, nechť jsou zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požehnaní.

- Izák byl sice slepý, ale přesto nebyl hloupý. Chvilku Jákobovi trvalo, než ho přesvědčil, že je Ezau. I ten závěrečný polibek byl posledním prověřením, zda jde opravdu o Ezaua. Teprve pak Izák Jákobovi – Ezauovi požehnal. Vyplývá mi z toho všeho jedna otázka – měl-li být vyvoleným Božím Jákob, jak by to dopadlo, resp. jak by to Bůh zařídil, kdyby Rebeka nevezala vše do svých rukou. I když to je asi zbytečné uvažování, neboť se tak nestalo a pak, Bůh má spousty možností, jak by toho mohl dosáhnout (*podobně jako Josef, mohl Izák při požehnání zkřížit ruce nebo mohl Bůh promluvit skrze něj a vložit mu slova do úst*).

- Tato záležitost mi stále vrtala hlavou a tak jsem pátral a našel zajímavou poznámku v knize *Jana Diveckého Příběhy Tóry (str. 57)*, která se týká právě slepého Izáka a požehnání oběma synům. Autor se zamýšlí nad otázkou, zda byl Izák opravdu tak slepý. Povšimněme si slov požehnání, která vyslovil k údajnému Ezauovi (v. 27-29) a srovnejme se slovy požehnání, uděleném Jákobovi před odchodem do Cháranu (*Gn 28,1-4*). Počítal opravdu Izák s Ezauem jako pokračovatelem Abrahamovy linie, jak mu bylo předpovězeno (*Gn 26,2-4*). Pokud ano, proč by mu přál materiální hojnost a bohatou úrodu a naopak Jákobovi žehnal rozmnožením jeho potomstva a zaslíbením země (tedy požehnáním Abrahamovým)? Jak říká J. Divecký, Izák nebyl zdaleka tak slepý, jak se nám mohlo z počátku zdát, on byl především otec, který miloval oba syny a dobře je znal. Chtěl pro oba dobře a věděl, co je pro kterého dobré.

30 Když Izák udělil Jákobovi požehnání a sotvaže Jákob od svého otce odešel, přišel jeho bratr Ezau z lovu.

31 Také er připravil pochoutku, přinesl ji otcí a řekl: „Nechť můj otec povstane a nají se z úlovku svého syna, aby mi mohl požehnat.“

32 Jeho otec Izák se ho otázal: „Kdo jsi?“ Odpověděl: „Jsem tvůj syn Ezau, tvůj prvorozený.“

33 Tu se Izák rozčířil a zalomcovalo jím zděšení: „Kdo to vlastně ulovil úlovek a přinesl mi jej? Ode všeho jsem pojedl, dříve než jsi přišel! A požehnal jsem mu! Požehnaný také zůstane.“ ([: [Gn 28:3n](#)])

34 Jak Ezau uslyšel otcova slova, dal se do hrozného a hořkého křiku a naléhal na otce: „Požehnej mně, také mně, otče!“ ([: [Žd 12:17](#)])

35 On odpověděl: „Přišel listivě tvůj bratr a vzal ti požehnání.“

36 Ezau řekl: „Právem dostal jméno Jákob (to je Úskočný). Už dvakrát se mnou jednal úskočně. Připravil mě o mé prvorozenství a nyní i o požehnání.“ A otázal se: „Pro mne už požehnání nemáš?“ ([: [Gn 25:33](#)])

37 Izák Ezauovi odpověděl: „Hle, ustanovil jsem, aby nad tebou panoval, a všechny jeho bratry jsem mu dal za služebníky. Zabezpečil jsem jej i obilím a moštěm. Co bych mohl udělat pro tebe, můj synu?“ ([: [Abd 18–21](#)])

38 Ezau otcí odpověděl: „Což máš jen to jediné požehnání, otče? Požehnej mně, také mně, otče!“ A Ezau zaúpěl a

30 A když přestal Izák požehnání dávatí Jákobovi, a sotva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezau bratr jeho přišel z lovu svého.

31 A připraviv i on krmě chutné, přinesl otcí svému a řekl mu: Nechť vstane otec můj, a jí z lovu syna svého, aby mi požehнала duše tvá.

32 I řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený tvůj Ezau.

33 Tedy zhrozil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo pak a kde jest ten, ještě uloviv zvěřinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, prvé než jsi ty přišel, a požehnal jsem mu, a budeť požehnaným.

34 Uslyšev Ezau slova otce svého, zkríkl hlasem velikým, a hořkostí naplněn jest náramně, a řekl otcí svému: Požehnejž mně, i mně také, můj otče!

35 Kterýžto řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátil požehnání tvé.

36 Tedy řekl: Právěť nazváno jméno jeho Jákob; nebo již po dvakrát mne podvedl, prvorozenství mé odjal, a ted' nyní uchvátil požehnání mé. Řekl ještě: Zdali jsi nezachoval i mně požehnání?

37 Odpověděl Izák a řekl k Ezau: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratří jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vínem opatřil jsem ho. Což tedy již tobě učiniti mohu, synu můj?

rozplakal se.

39 Jeho otec Izák tedy odpověděl: „Tvé sídliště bude bez žírnosti země, bez rosy shůry, rosy nebeské. ([[Ez 35:3n](#)])

40 Bude tě živit meč, avšak svému bratru budeš sloužit. Jen když se budeš toulat bez domova, setřeseš jeho jho ze své šíje.“ ([[Jr 49:16](#); [2Kr 8:20](#)])

41 I zanevřel Ezau na Jákoba pro požehnání, jímž mu jeho otec požehnal. A řekl sám k sobě: „Mému otci se blíží dny truchlení; zabiji svého bratra Jákoba.“ ([[Gn 4:5](#) [Gn 37:4](#) [Gn 37:8](#); [Gn 37:20](#)])

38 I řekl Ezau otci svému: Zdalíž to jedno toliko máš požehnání, otče můj? Požehnejž mně, i mně také, můj otče! I povýšil Ezau hlasu svého a plakal.

39 Tedy odpověděl Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnostech země bude bydlení tvé a v rose nebeské s hůry;

40 A v meči svém živ budeš, a bratru svému sloužiti budeš; ale přijde čas, že budeš panovati a svržeš jho jeho s šíje své.

41 Protož v nenávisti měl Ezau Jákoba pro požehnání, jímž požehnal mu otec jeho, a řekl v srdci svém: Přiblížit' se dnové smutku otce mého, a zabiji Jákoba, bratra svého.

- Asi není těžké pochopit Ezauovu situaci a jeho rozhořčení. Podruhé byl svým bratrem obelhán.
- Je zajímavé, proč Izák nemohl vyslovit i Ezauovi požehnání, jež by zajišťovalo dostatek, proč z něj učinil Jákobova otroka a kočovníka? Také zmínka o rose nebeské mi evokuje souvislost s duchovní vláhou (DS), jakoby Izák říkal, že Ezau bude žít bez Boha. Pravdou je, že Edómci byli nepřátelé Izraele.

42 Když byla Rebece oznámena slova jejího staršího syna Ezaua, dala si zavolat svého mladšího syna Jákoba a řekla mu: „Tvůj bratr Ezau pomýšlí na pomstu. Chce tě zabít.

43 Proto mě nyní poslechni, můj synu: Ihned uprchni k mému bratru Lábanovi do Cháranu. ([[Gn 11:31](#) [Gn 24:29](#)])

44 Zůstaneš u něho nějaký čas, dokud rozhořčení tvého bratra nepomine.

45 Až se bratrův hněv od tebe odvrátí a on zapomene, cos mu udělal, pošlu pro tebe a vezmu tě odtamtud. Proč mám být zbavena vás obou v jednom dni?“

46 Izákovi pak Rebeka řekla: „Zprotivilo se mi žít s dcerami chetejskými. Vezme-li si Jákob ženu z chetejských dcer, jako jsou tyhle dcery této země, k čemu mi život?“ ([[Gn 26:34](#) [Gn 24:3](#); [Gn 25:22](#)])

42 I oznámena jsou Rebece slova Ezau, staršího syna jejího. Pročež ona poslavši, povolala Jákoba syna svého mladšího, a řekla jemu: Hle, Ezau bratr tvůj těší se tím, že tě zabije.

43 Protož nyní, synu můj, poslechni hlasu mého, a vstana, utec k Lábanovi, bratru mému do Cháran.

44 A pobud's ním za některý čas, až by se odvrátila prchlivost bratra tvého,

45 A přestalo rozhněvání bratra tvého na tebe, a zapomenul by na to, což jsi mu učinil. Potom já pošli a vezmu tě odtud. Proč mám zbavena býti obou synů jednoho dne?

46 I řekla Rebeka Izákovi: Stýště mi se živu býti pro dcery Het. Vezme-li Jákob ženu ze dcer Het, jako tyto jsou ze dcer země této, k čemu mi život?

- Rebeka nyní musí řešit důsledek svého jednání. Jákob je v nebezpečí života a je nutné ho někam ukrýt, než Ezauův hněv přejde. Proto posílá Jákoba ke svému bratru Lábanovi a Izákovi to zdůvodnila jednoduše. Ne nadarmo se říká, že muž je hlavou a žena krkem, který tou hlavou otáčí...
- Asi ale netušila, jak dlouho bude trvat „nějaký čas“, než se Jákob vrátí zpět.